

Verbetersleutel
einde 3de trimester

11.4 Oefeningen bij velle, nolle en malle (HB p. 175)

Oefening b

1. ik wil liever	7. we willen niet
2. ze willen liever	8. hij wil niet
3. jullie willen niet	9. jullie willen niet
4. hij wil liever	10. je wil niet
5. je wil liever	11. we willen liever
6. ik wil niet	12. ze willen niet

Oefening c

1. ik kan	9. ze gaan naar
2. je wil	10. ik wil niet
3. ze zijn	11. hij wil niet
4. ik wil liever	12. jullie kunnen
5. jullie willen liever	13. we zijn er/aanwezig
6. je bent afwezig	14. wil niet
7. ze willen niet	15. ze willen liever
8. ga terug	16. ik ga

13.1 Oefeningen bij de substantieven van de tweede klasse (HB p. 209-210)

Oefening a

1. Gen.m.enk.
2. Dat.m.enk.
3. Gen.m.mv.
4. Abl.m.enk.
5. Abl.vr.mv.
6. Dat.vr.mv.

Oefening b (vanaf nr 3 vertalen we enkel)

1. dat./abl. mv = aan/door de leiders

Dat. enk. = aan de leider

Nom./acc. mv. = de leiders

Gen. enk. = van de leider

Acc.enk. = de leider

Gen.mv. = van de leiders

Nom.enk. = de leider

Abl.enk. = met de leider

2. nom./acc.mv. = de lichamen

Gen.mv. = van de lichamen

Gen.enk. = van het lichaam

Dat./abl.mv. = voor/door de lichamen

Dat.enk. = voor het lichaam

Nom./acc.enk. = het lichaam

3. de stem, stemmen, door de stem, van de stemmen, de stem, voor de stem, aan/door de stemmen, van de stem

6. De zuster, de zusters, de zuster, voor de zuster, van de zusters, aan/door de zusters, van de zuster

4. voor de moeder, van de moeder, voor/door de moeders, van de moeders, de moeder, de moeder, moeders

7. van de koning, voor/door de koningen, van de koningen, aan de koning, de koning, de koningen, de koning, zonder de koning

5. van de tijden, van de tijd, de tijden, door de tijd, de tijd, voor/door de tijden

8. de rivier, van de rivier, de rivieren, van de rivieren, in de rivier, naar de rivier

Oefening c

1. gen.m.mv.: van de broers
2. dat.m.mv.: aan de burgers
3. nom./acc.onz.mv.: de namen
4. acc.m.enk.: de liefde
5. dat.vr.enk.: aan/voor de echtgenote
6. gen.m.mv.: van de ouders
7. nom.vr.enk.: het oor
OF Gen.vr.enk.: van het oor
8. Nom./acc.onz.mv.: de hoofden, hoofdsteden, hoofdstukken
9. abl.vr.enk.: met het verlangen
10. acc.vr.enk.: de nacht
11. gen.m.enk.: van de vrees
12. dat.m.enk.: aan/voor de (jonge) man
13. acc.vr.enk.: het schip
14. dat.m.mv.: aan/voor de mensen
15. abl.vr.enk.: met/door de/een menigte
16. dat.vr.enk.: aan/voor de/een stad

Oefening d

1. abl.m.enk.: met/door de liefde
2. nom.m.enk.: de jonge man
OF Gen.m.enk.: van de jonge man
(OF Voc.m.enk.: jonge man ...)
3. abl.m.enk.: zonder de broer
4. acc.vr.enk.: de streek
5. gen.vr.mv.: van de vrouwen
6. gen. vr.enk.: van het verlangen
7. dat.m.enk.: aan/voor de koning
8. nom./acc.vr.mv.: de delen, kanten
9. nom.vr.enk.: de vrijheid
10. dat.m.mv.: aan de leiders
11. abl.vr.enk.: met/door de dood
12. dat.onz.enk.: aan/voor het lichaam
13. gen.onz.mv.: van de tijden
14. dat.m.enk.: aan/voor vader
15. gen.vr.enk.: van de menigte
16. dat.m.mv.: aan de ouders

13.3 Oefeningen bij de substantieven van de tweede klasse (HB p. 212-213)

Oefening a

1. Bonos duces = de goede leiders	6. Bonis ducibus = aan de goede leiders
2. Bonorum ducum = van goede leiders	7. Boni ducis = van een goede leider
3. Bono duci = aan de goede leider	8. Cum bono duce = met de goede leider
4. Boni duces = de goede leiders	9. Bone dux, = goede leider, ...
5. Bonum ducem = de goede leider	

Oefening b

1. gen.m.enk.: van de beroemde leider	8. dat.m.enk.: aan de rechtvaardige koning
2. nom.vr.mv.: de lange kleren	9. abl.vr.enk.: met luide stem
3. abl.onz.enk.: met de grote misdaad	10. gen.onz.enk.: van een diepe rivier
4. nom/voc.m.mv.: de beste leiders	11. dat.m.enk.: aan mijn broer
5. abl.vr.mv.: met de nieuwe wetten	12. gen.onz.mv.: van de nieuwe tijden
6. nom./acc.onz.mv.: de onbekende namen	13. gen.onz.enk.: van de nabije kust
7. gen.m.enk.: van het grootste verdriet	14. dat.vr.mv.: aan de mooie vrouwen
	15. acc.vr.mv.: onze beelden

Oefening c (de doorstreepte woordgroepen hebben we nog niet geleerd)

1. nom./acc.onz.enk.: deze last	9. Dat.vr.enk.: voor mijn zuster
2. dat.m.enk.: aan die jonge man	10. Nom.vr.mv.: welke streken?
3. abl.onz.enk.: met hetzelfde recht	11. Gen.vr.enk.: van die menigte
4. nom.vr.mv.: deze beelden	12. Nom./acc.onz.mv.: onze namen
5. nom.vr.enk.: welk schip?	13. Dat.m.mv.: voor jullie ouders
6. Abl.vr.mv.: met die stemmen	14. Acc.m.enk.: die pijn, dat verdriet
7. Dat.m.enk.: aan de vader zelf	15. Dat.m.mv.: aan je broers
8. Gen.vr.mv.: van die wetten	

Oefening d

1. Hominis clari: van een beroemde man
2. Patrum vestrorum: van jullie vaders
3. Bonae mulieri: aan een goede vrouw
4. Juvenibus aegris: voor zieke jonge mannen
5. Illud facinus: die misdaad
6. Duces humanos: vriendelijke leiders
7. Voces miras: de rare stemmen
8. Pulchra nave: met een mooi schip
9. Magna cupiditas: het groot verlangen
10. Illo tempore: in die tijd

13.5 Oefeningen bij de substantieven van de tweede klasse (HB p. 215-216)

Oefening a

1. Onz. (2 ^{de} klasse op -us)	7. Onz. (2 ^{de} klasse op -us)
2. Vr. (duidt een vrouw aan)	8. M. (1 ^{ste} klasse op -us)
3. Vr. (2 ^{de} klasse op -x)	9. Vr. (1 ^{ste} klasse op -a)
4. M. (2 ^{de} klasse op -or)	10. Vr. (2 ^{de} klasse op -o)
5. Vr. (2 ^{de} klasse op -o)	11. Onz. (1 ^{ste} klasse op -um)
6. M. (1 ^{ste} klasse op -us)	12. M. (2 ^{de} klasse op -or en het duidt op een man)

Oefening b

1. M.: het noemwoord amor is van de tweede klasse en eindigt op -or
2. M.: het noemwoord parentes duidt op een man en een vrouw
3. Vr.: het noemwoord cupiditas is van de tweede klasse en eindigt op -s
4. Vr.: het noemwoord nox is van de tweede klasse en eindigt op -x
5. M.: het noemwoord is van de eerste klasse en eindigt op -us en duidt op een man
6. Onz.: het noemwoord facinus met de gen.enk. op -ris is van de tweede klasse
7. Onz.: het noemwoord periculum is van de eerste klasse en eindigt op -um
8. Vr.: het noemwoord pars is van de tweede klasse en eindigt op -s

Oefening c

1. Vestis	vest-e: met een kledingstuk
2. Dolor	dolor-um: van de pijnen
3. Inimicus	inimic-os: vijanden
4. Modus	mod-o: door de manier
5. Finis	fin-ibus: met grenzen
6. Numerus	numer-i: van het getal, de getallen
7. Via	vi-ae: van/aan een weg, de wegen
8. Pondus	ponder-a: de gewichten
9. Sol	sol-em: de zon
10. Vita	vit-a: het leven
11. Sermo	sermon-es: gesprekken
12. Juppiter	Jov-is: van Jupiter
13. Imperium	imperi-um: het bevel
14. Caput	capit-um: van de hoofden
15. Templum	templ-orum: van de tempels
16. Tempus	tempor-um: van de tijden

Oefening d

1.	Gen.m.enk.:	van het gesprek
2.	Dat.m.mv.:	aan de volkeren
3.	Nom.m.enk.:	einde +
	gen.m.enk.:	van het einde
4.	Abl.onz.mv.:	met de voorbeelden
5.	Abl.vr.mv.:	met zorgen
6.	Gen.onz.enk.:	van het woord
7.	Nom.m.mv.:	de boden/berichten;
	gen.m.enk.:	van de bode
8.	Dat.m.enk.:	aan de verantwoordelijke
9.	Nom.m.mv.:	de mannen;
	gen.m.enk.:	van de man
10.	Dat.vr.enk.:	aan/voor het schip
11.	Nom./acc.onz.mv.:	de gewichten
12.	Nom.vr.enk.:	het vaderland
13.	Nom./acc.onz.mv.:	de misdaden
14.	Nom./acc.onz.mv.:	de geheimen
15.	Nom.vr.enk.:	het uur
16.	Gen.onz.mv.:	van de lasten
17.	Acc.m.enk.:	het aantal/getal
18.	Gen.vr.mv.:	van de beelden
19.	Gen.vr.mv.:	van de zussen
20.	Nom./acc.onz.enk.:	de foltering

Oefening f

1. Door de dood van de kinderen
2. De redenen/oorzaken van de vrees
3. Van een beroemde koning
4. Je zussen
5. Met mooie geschenken
6. Van de lange oren
7. De rechten van de mensen
8. Van ons geheim
9. Door de woorden van die man
10. Aan de broer van mijn vriend
11. De rijke burgers van de stad
12. Aan de zus van je vader
13. De grote delen van de stad
14. Door de harde woorden van de leider
15. De grote vreugde van de mensen

14.1 Oefeningen bij de adjectieven van de tweede klasse (HB p. 223-224)

Oefening a

1. Gen.m.enk.	10. Abl.m.enk.
2. Nom.vr.enk.	11. Nom./acc.onz.enk.
3. Dat. (abl.) m.mv.	12. Nom./acc.onz.mv.
4. Nom./acc. m.mv.	13. Nom.m.enk.
5. Acc.m.mv.	14. Nom.vr.enk.
6. Acc.vr.enk.	15. Nom./acc.onz.enk.
7. Acc.m.enk.	16. Nom.m.enk.
8. Gen.m.mv.	17. Nom.vr.enk.
9. Dat.m.enk.	18. Nom./acc.onz.enk.

Oefening c

1. Abl.onz.enk.	in korte tijd
2. Dat.m.enk.	aan een droevig mens
3. Nom.vr.enk.	zo'n vrouw
4. Gen.onz.enk.	van een zware misdaad
5. Nom./acc.onz.mv.	moeilijke woorden
6. Dat.m.mv.:	aan de machtige koningen
7. Nom./acc.onz.enk.:	elk geslacht
8. Acc.vr.enk.:	een gelijk deel
9. Nom.vr.enk.:	een scherpe stem
10. Gen.vr.enk.:	van het hele eiland
11. Dat.m.enk.:	aan de sterke leider
12. Nom./acc.vr.mv.:	de reusachtige beelden
13. Gen.m.mv.:	van de gelukkige mensen
14. Nom./acc.onz.enk.:	zo'n geneesmiddel
15. Dat.vr.enk.:	aan een geduldige vrouw

Oefening d

1. Felici dominae: aan de gelukkige meesteres
Felici domino: aan de gelukkige meester
2. Omnium hominum: van alle mensen
Omnium dominarum: van alle meesteresessen
Omnium ducum: van alle leiders
3. Talis generis: van zo'n afkomst
Talis ducis: van zo'n leider
Talis maritus: zo'n echtgenoot
4. Celere auxilium: snelle hulp

5. Facilia consilia: gemakkelijke plannen
Facilia itinera: gemakkelijke reizen
6. Forti viro: aan een sterke man
Forti amicae: aan een dappere vriendin
Forti civi: aan een sterke burger
7. Duci nostro: aan onze leider
Sorori nostro: aan onze zus
Consilio nostro: door onze raad
Tempore nostro: in onze tijd
8. Multis viis: langs vele wegen
Multis pueris: aan vele jongens
Multis generibus: door vele soorten
9. Graves duces: ernstige leiders
Graves vicinos: ernstige burens
Graves reges: ernstige koningen
Graves poenas: zware straffen
Graves vicini: ernstige burens
10. Clari civis: van een beroemd burger
Clari hominis: van een beroemd mens

Oefening e

1. Van een zware straf 2. Van een korte rivier 3. Onze misdaden 4. Aan een droevige vriend 5. Van je broers 6. Met de angstige stemmen 7. Met een reusachtige menigte 8. Zo'n teken	9. Van een dappere man 10. Mijn liefde 11. Aan de machtige meester 12. Ernstige misdaden 13. Van elk verlangen 14. In onze streken 15. Met de korte pijn
--	--

Oefening f

1. Proximis: het is een adjectief van de eerste klasse en de rest is tweede klasse
2. Potes: het is een werkwoord (< posse: jij kan), de rest zijn adjectieven
3. Celeri: het is een adjectief, de rest zijn substantieven (allemaal tweede klasse)
4. Tertium: het volgt de eerste klasse, de rest is van de tweede klasse
5. Ipse: het is mannelijk, de rest is onzijdig (het is ook het enige voornaamwoord)
6. Alia: het volgt de eerste klasse, de rest volgt de tweede klasse

14.5 Slotoefeningen bij de tweede klasse (HB p. 231-232)

Oefening b

1. nom. en acc. onz. mv.	9. abl. enk.
2. nom. en acc. onz. mv.	10. nom. en acc. onz. enk.
3. nom. vr. enk.	11. abl. vr. enk.
4. abl. vr. enk.	12. nom. en acc. onz. enk.
5. nom. m. enk. en voc. m. mv.	13. dat. en abl. enk.
6. gen. enk.	14. nom. m. mv. en gen. m./onz. enk.
7. nom. en acc. onz. enk.	15. gen. onz. enk.
8. dat. en abl. mv.	16. dat. en abl. onz. enk.

Oefening c

1. Elk levend wezen
2. Van de korte brieven
3. Aan de stoutmoedige jongeman
4. Op een gemakkelijke manier
5. Met scherpe woorden
6. Een waardige straf
7. Van een nuttige wet
8. Op alle velden
9. Aan de dader van de misdaden
10. Van die nachten
11. Met een lichte last
12. Van zo'n wijn
13. Van een wreed mens
14. Van woeste soldaten
15. Diepe rivieren
16. Met woeste ogen
17. Met een reusachtig gevaar
18. Geen enkele verdenking

16.1 Oefeningen bij de substantieven volgens fructus (HB p. 255)

Oefening b

1. Acc.m.enk.	9. Nom.vr.enk.
2. Gen.m.mv.	10. Nom.vr.enk.
3. Abl.vr.mv.	11. Abl.m.enk.
4. Abl.vr.enk.	12. Gen.vr.mv.
5. Dat.vr.enk.	13. Abl.m.mv.
6. Gen.m.mv.	14. Gen.m.mv.
7. Nom.m.enk.	15. Dat.m.enk.
8. Acc.m.enk.	16. Abl.m.enk.

Oefening d

1. zeer veel gevallen (acc. m. mv.)
2. mijn vrees (nom. m. enk.)
3. van een bang gezicht (gen. m. enk.), angstige gezichten (nom. m. mv.)
4. met onze handen (abl. vr. mv.)
5. van een moeilijke toegang (gen. m. enk.)
6. van reusachtige havens (gen. m. mv.)
7. met een gelukkige afloop (abl. m. enk.)
8. een te grote vrees (acc. m. enk.)
9. van droevige gezichten (gen. m. mv.)
10. met een zeer grote verwarring (abl. m. enk.)
11. van zo'n grote vrucht, zo'n grote vruchten (gen. m. enk. en nom. m. mv.)
12. een grote bende (nom. vr. enk.)
13. alle huizen (nom. vr. mv.)
14. veel gevallen (nom. m. mv.)
15. met een snelle ren (abl. m. enk.)

16.2 Oefeningen bij de substantieven volgens dies (HB p. 256)

Oefening b

1. nom. vr. enk. en nom. en acc. vr. mv.
2. gen. m./vr. mv.
3. abl. vr. enk.
4. gen. en dat. vr. enk.
5. acc. vr. enk.
6. dat. en abl. m./vr. mv.
7. gen. vr. mv.
8. gen. en dat. vr. enk.
9. acc. vr. enk.
10. abl. vr. enk.
11. nom. vr. enk. en nom. en acc. vr. mv.
12. abl. vr. enk.
13. nom. vr. enk. en nom. en acc. vr. mv.
14. gen. en dat. vr. enk.
15. dat en abl. vr. mv.

Oefening c

1. acc.vr.enk.: goede hoop	9. gen.vr.enk.: van een gelijke zaak
2. gen.vr.mv.: van die zaken	10. abl.vr.enk.: over een onbekende zaak
3. abl.vr.enk.: op die dag	11. nom.vr.enk.: alle hoop
4. abl.vr.enk.: zonder hoop	12. dat.m./vr.enk.: voor een ongelukkige dag
5. gen.vr.enk.: van je trouw	13. abl.vr.enk.: in de Romeinse slaglinie
Dat.vr.enk.: aan je trouw	14. abl.vr.mv.: in tegenspoed
6. Nom.vr.enk.: een grote zaak	15. abl.vr.enk.: door onze trouw
7. nom.m.enk.: geen enkele dag	16. acc.m.mv.: na vele dagen
8. abl.vr.mv.: met andere zaken	